

چند فرمان تاریخی

از

پژوهشگاه علوم انسانی و

پرستال جامع علوم

محمدعلی کریم زاده هیرزی

در بین اسناد و فراهمی که در این شماره بچاپ رسیده
سجع مهر دو طفری فرمان که یکی هربوت به زمان
فتحعلیشاه و دیگری متعلق به دوران ولایت عهدی
ناصرالدین شاه میباشد که تا کنون در جایی چاپ نشده
است.

اول - سجع مهر هربوت به دوره فتحعلیشاه :
(الملک لله + سلطان صاحبقران + قرار در کف شاه
زمانه فتحعلی - سرفت خاتم شاهی ز قدرت از ای
۱۲۴۴) کلمه «صاحبقران» که به مهر فتحعلیشاه اضافه
گردیده در فرمانهای قبلی که تا کنون چاپ گردیده
دیده نشده است .

دوم - سجع مهر دوران ولایتعهدی ناصرالدین -
شاه : (عبدالراجحی ناصرالدین) این سجع نیز تازگی
داشته و در سایر فرمانهای هربوت به دوره ولیعهدی
او مشاهده نگردیده است از این رو مجله بررسیهای
تاریخی برای تکمیل مجموعه علاقمندان و آگاهی
بیشتر خوانندگان گرامی بچاپ آن اقدام مینماید .

بررسی یافی تاریخی

چند فرمان تاریخی

از

محمد علی کریم زاده تبریزی

مدیر محترم مجله بررسیهای تاریخی

در مجموعه آثار خطی اینجا نسبتاً فرامین و اسناد مکن است در مواردی هورده استفاده علاقمندان پژوهند کان قرار گیرد.

در بین این اسناد و فرامین خطی چندین فرمان از فتحعلیشاه قاجار بدست آمد که بعلت کمبود و نایابی فرامین این دوره متن و اصل چندبرگ از آنها را به پیوست ارسال میدارد. سبجع مهر سه عدد از این فرمانها کون در جائی منتشر نشده است و با پیدایش این فرامین سبجع یک مهر دیگری به مهرهای فتحعلیشاهی اضافه میشود.

با تقدیم احترام — محمد علی کریم زاده تبریزی

بسم الله تعالى شأنه العزيز

الملك لله سلطان صاحب قران

سجع مهر:

قراردر کف شاه زمانه فتحعلی گرفت خاتم شاهی زقدرت از لی ۱۳۴۴
 الملك لله تعالى حکم همایون شد که قرۃ باصره شوکت و شهریاری
 وغره ماضیه خلافت و جهانداری فرزند ارجمند مسعود نیر الدوّله فرخ سیر-
 میرزا صاحب اختیار همدان و مضافات بعواطف خاطر پادشاهی مباھی بوده بداند
 که عالیجاه عمدة الخوانین العظام رستم خان قراگوزلو سابقاً قریۃ لاله چین
 را بفرزندی شاهزاده فتیجه الخوانین العظام علیخان بازگذار نموده و
 فرزند ارشد دیهمان نایب السلطنة العلیة^۱ نیز توشه به امضای آن داده و
 قدغن نموده است که احدی بهیج وجه من الوجوه از هیچ بابت تعرض و اهانتی
 نرساند از قراریکه معروض افتاد در این اوقات که عالیجاه علینقی خان که
 از کرمان معاودت نمود بعضی مداخلت‌ها در قریۃ هزبوره هینماید و به اسم سر باز

۱ - مقصود عباس میرزا نایب السلطنه است .

وسوار و غیره تنخواه مطالبه میکند و تعرضات میرساند این فرمان قدر نفاد صادر وبه آن فرزند امر و مقرر میشود که بعد از حصول آگاهی بر مضمون قدغن واکید بليغ نماید که از همان قرار که عاليجاه رستم خان قرار نموده و فرزند ارشد بيهمال نايب السلطنه العلية نوشته داده است معمول داشته احدى بهيج وجه من الوجوه دخل و تصرف در قريه هزبوره ننموده مخصوص فرزند معزى اليها دانند و هيچگونه تعرض نرسانند و بهيج اسم ورسم مطالبه چيزى نكند باید آن فرزند در اين باب مراقب باشد که احدى مخالف قرار فرزند هزبور رفتار نکند و توجهات شاهزاده را در هر باب شامل احوال خود دانسته مستدعیاتی که دارد عرض و بعزم اجاج مقررون داند و در عهده شناسد.

تحریراً في شهر ذي الحجه الحرام سنة ۱۲۴۸

— ۳ —

بسم الله تعالى شأنه العزيز
الملك لله سلطان صاحب قران

سجع مهر :

فرار در کف شاه زمانه فتحعلی ۱۲۴۶ سرفت خاتم شاهی زقدرت از لی
الملک لله تعالی حکم همایون شد که عاليجاه رفیع جایگاه عزت و سعادت
همراه فخامت و مناعت اکتناه اخلاص و ارادت آگاه مقرب الخاقان حاجی-
علی اصغر بمر احمد بی پایان خاطر پادشاهی همایی بوده بداند که حسب الاستدعای
عالیجاه رفیع جایگاه عزت و شهامت همراه اخلاص و ارادت آگاه مقرب الحضره-
العلیة نتیجه الخوانین العظام علی خان قراگوزلو را روانه و در طی فرمان
 جدا گانه بفرزند ارجمند مسعود نیر الدوّله فرمایشات و سفارشات لازمه در
باب مشاریه مقرر گردیده است با آن عاليجاه نیز اهر و هقرر میشود که عاليجاه
مشاریه از خانه زادان دولت و منظور نظر کمال مرحمت و عنایت پادشاهی
۲ - نیر الدوّله لقب فرخ سیر میرزا برادر اعیانی سلطان محمد میرزا است که چهل و هفتمین
پسر فتحعلی شاه میباشد ص ۱۸۵ جنک خطی در این مجموعه .

میباشد بر حسب استدعای آن عالیجاه هم او را روانه فرمودیم باید در باره مشارالیه نهایت جانبداری را هر عی و در هر باب مراقب و هواظب امور و احوال او بوده دقایق رعایت را فرو گذاشت ننماید هر گونه مطالب و مقاصد که اورا بساشد در انتظام آن اهتمام لازم شمارد و در اعزاز و احترام مشارالیه لوازم دقت بعمل آورد و خود به اشفاع پادشاهی مستظهर بوده مشغول خدمات مرجعه بخود باشد و تخلف جایز ندانسته و در عهده شناسد.

تحریراً فی شهر ربیع الثانی سنہ ۱۲۴۸

= ۲ =

بسم الله تعالى شأنه العزيز
الملك لله سلطان صاحبقران

سچن مهر:

قرار در کف شاه زمانه فتحعلی گرفت خاتم شاهی ز قدرت از لی ۱۳۴۴
الملک لله تعالی حکم همایون شد که قرء باصره خلافت و شهریاری و غره
ماضیه جلالت و جهانداری فرزند مسعود نیر الدوّله فرخ سیر میرزا صاحب اختیار
همدان و قرا گوزلوب عنایات خاطر شاهانه قرب مفاخرت بیکرانه بوده بداند که
در این وقت مبلغ پانصد تومن از بابت مالیات همدان در وجه مخدره سرادق
عصمت والده فرزند مسیدی شاهزاده متعلقه به نتیجه الخوانین العظام علیخان -
قرا گوزل مو مستمر و برقرار فرمودیم این فرمان قدر نفاد صادر و با آن فرزند
مقرر میشود که در هذه السنہ یوں ایل خجسته دلیل و مابعدها هرساله مبلغ
هزبور را در وجه مخدره معزی الیها برقرار داشته همسازی و بخارج مالیات
 مجری و محسوب دارند مقرر آنکه عالیجاهان رفیع جایگاهان عزت و جلالت
دستگاهان فخامت و مناعت اکتشاهان اخلاص و عقیدت آگاهان مقرر بواخاقان
مستوفیان عظام دیوان همایون اعلی شرح فرمان هبارک را در دفاتر خلود ثبت
واز شوابئ تغییر و تبدیل محروس دانند و در عهده شناسند.

تحریراً فی ربیع الثانی سنہ ۱۲۵۰

(۴)

三

دشمنان را که خواهند داشت و چنانکه نزدیکی کنند تا در آنها از

سیا و خنجر و سکه و سرمه و سرمه و سرمه و سرمه و سرمه و سرمه

بگذارند خود را در زیر چشم نداشته باشند و از آن داد و قرائمه است و همچنانچه کسی که از سمع بسته باشند داشتند

ارضان فرخزاد در گذشت، نهاده همچو خود را در این دور که سر رفعت خود را کسب نموده بیان می‌کند

خواسته داشت پس از مردم را بگشاید و هر کسی که می‌گشاید باید
آن را در خانه خود بگذارد و آن را نمایند

فَهُوَ الْمُنَزَّلُ فِي الْأَكْثَرِ مِنْ أَنْ يُعْلَمُ بِهِ مَنْ يَتَكَبَّرُ

لر و سرمه و سرمه

کلیات سیمای ایرانی می باشد که از اینجا آغاز شد و اینجا خاتمه می گیرد.

تاریخ ایرانی می باشد که از اینجا آغاز شد و اینجا خاتمه می گیرد.

تاریخ ایرانی می باشد که از اینجا آغاز شد و اینجا خاتمه می گیرد.

تاریخ ایرانی می باشد که از اینجا آغاز شد و اینجا خاتمه می گیرد.

تاریخ ایرانی می باشد که از اینجا آغاز شد و اینجا خاتمه می گیرد.

تاریخ ایرانی می باشد که از اینجا آغاز شد و اینجا خاتمه می گیرد.

تاریخ ایرانی می باشد که از اینجا آغاز شد و اینجا خاتمه می گیرد.

الله العزیز
الله عزیز
الله عزیز
الله عزیز

بیت طلب درون و سرگردانه مدد و نسخ کمکلی باید بخواهد درین مردمه میتوانند

شمشیر کار ایشان را با خود آورند و هر کسی که در این میدان را میگیرد باید بخواهد

هر دفعه زدن لاره بیگانه هر چیزی را در شبهه های زیجی باید بخواهد

جز اینها را در ترکیشان خوان و هر چیزی که اینها بخواهند میتوانند

۱۴۰۵

معهود میگردند بخواهند که هر چیزی که اینها بخواهند

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرستال جامع علوم انسانی